

מערכי גרמניה: גם להם יש טילים

היריעות, אבל בנוסח המאפיין את גילוייהם של: אם הקיג'ב יקבל הוראה לחסל אותי, הם יעשו זאת, אמר לכתב סאנדיי טיימס. אבל מעולם לא סברתי שהם אומנם קיבלו פקודה כזאת. רמת העיתונות הסנסציונית שלכם היא, לעיתים, מתחת לכל ביקורת.

עם זאת, הוא חי כיום באורח בלתי מסודר, נורד מדידה לדירה, עם אשתו וכנו בן 14. אין לו מושג באנגלית, ובגילו — 66 —

קשה מאוד להתארגן לעתיד חדש בעולם זר עבורו. הוא חושש שיאבד את האזרחות הסובייטית שלו. ליובימוב סיפר, שאין לו כל רצון להפוך לעוד גולה מברית המועצות, הנחלת ללא הרף עליידי העיתונות המערבית, כדי שיתקוף את האידאולוגיה הקומוניסטית. הנושא הפוליטי אינו מעניין אותו באופן מיוחד, אלא במידה שהוא נוגע בתיאטרון. ההשקפות הפוליטיות שלי נובעות מהתנ"ך ומרסטרייבסקי, הוא אומר באורח קצת סתום. ליובימוב מסרב לבקש מיקלט פוליטי, וטוען שרוסיה היא ארצו ומולדתו. פיטוריו, האיומים עליו והאפשרות שלא יותר לו לחזור למוסקווה היא, עבורו, בעייה גם לשליטנות הסובייטית, המוותרים על תרומתי לתרבות ולאמנות בארצי.

לא אזרחות. ליובימוב מעדיף לשוחח על הנושא החביב עליו, תיאטרון. יש לו תוכניות כבר לעתיד הקרוב. באביב הוא נוסע לפרינצה, ויעלה שם את ריגולטו. אחר כך ישוב לאנגליה, ויבקש ממישרד הפנים הבריטי אישור שהיה ועבורה, אבל לא אזרחות. הוא עדיין מקווה, שהמצב בברית המועצות ישתנה. יש לו תוכניות רבות גם במוסקווה, ובשפה הרוסית, הקרובה כליכר לליבו.

עצוב ומבשר רעות. הקורבן הראשון של השליט החדש צ'רנינקו הוא דווקא אמן גדול, איש תיאטרון בעל שם עולמי. יתכן שהתיקו העונתיות לליבראליזציה נגרעו בעורן באיכו.

הוותיקאן: יש חלונות

עיתונאי אחד נהג לברוע על בריכו בכל פעם שריבר עם האפיפיור בטלפון. גופתו של אפיפיור אחר (פיוס ה-12), אפיפיור מילחמה העולם השני, נחננה בצורה כה גרועה שפשוט החלה להתפקע, ובעת מסעיה הלווייה נפתח, כתוצאה מכך, ארונו כמה פעמים.

אלה רק שתיים מהעובדות המובאות בספרו של כתב הניו יורק טיימס ברומא, פאול הופמן, על הוותיקאן, שראה אור השבוע.

מיליון נזירות. העיתונאי האמריקאי מביא גם מיספרים מעניינים על האימפריה האפיפיורית, שלה כפופים, ברחבי עולם, 4,000 חשמים, 400 אלף כמרים וכמעט מיליון נזירות. הוותיקאן משתרע על 435 דונם (קצת פחות ממחצית שיטחה של ירושלים העתיקה), צי הרכב של האפיפיור מונה 700 מכוניות, ואם כי אין כיטחון מוחלט במיספר הנזירות בארמונות הוותיקאן, הרי עובדה אחת ידועה: יש שם 12 אלף חלונות.

בריטניה: מיקלט

גרעיני פגום

התיכונן, ובעיקר הביצוע, של עבודות ציבוריות בבריטניה לוקה תמיד בחסר, ולפעמים התוצאות הן טראגיות, קומיות או טראגיקומיות.

מזהיג סיעת הלייבור במועצה המקומית השמרנית בנורתהמפטון חוקיע השבוע את אכזות העיר, בשל פגם חמור במיקלט נגד נשורת גרעינית, שבנו במקום. המתכננים השקיעו הון רב במיקלט, ציידו אותו בכל המיתקנים הדרושים, אבל את בתי השימוש בנו בחוף. "השרידות שלנו, במיקרה של התקפה גרעינית," טען איש האופוזיציה, "תלויה ביכולתנו להימנע מביקור בשירותים במשך שבועות ארוכים."

תקציב נופם. ראשי העיר התנצלו על התקלה, וביקשו ממישרד הפנים תוספת תקציב, כדי לשנות את התיכונן, השינוי יעלה עשרות אלפי לירות סטרלינג.

תנועת השלום הגרמנית איננה מעוניינת להירתם למסע אנטיסובייטי, אבל היא תהיה חייבת למלא את חובתה לחבריה לדריעה כמיוזרה.

ברית המועצות: הקורבן

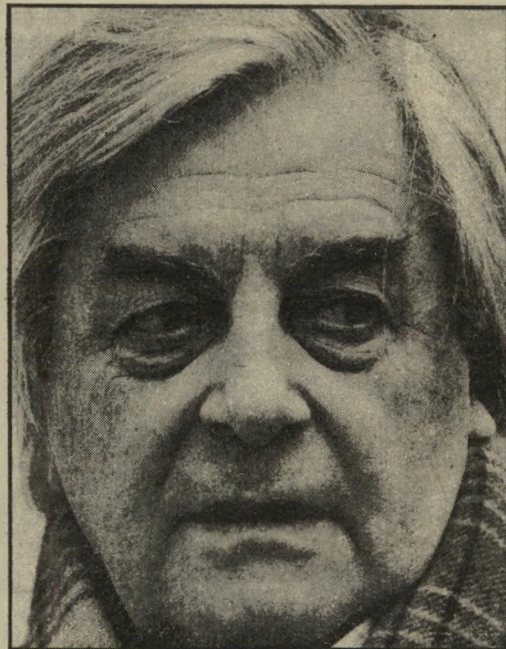
הראשון של צ'רנינקו

לפני 17 שנים שלח יורי אנדרופוב — חבר הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית ומראשי הקיג'ב הכליכול — את שני ילדיו לתיאטרון טאגאנקה במוסקווה. השניים חלמו על קריירה בתיאטרון, הצטיינו בהצגות הפטריוטיות של תנועת הנוער שלהם, והכל סברו שדרכם להצלחה סלולה.

את מיכחנייכנסה ערך מנהל התיאטרון בכבודו ובעצמו, אמן מבריק ורבי-מוניטין בשם יורי ליובימוב. המנהל, שהיה אז בן 49, נחן את האנדרופובים הצעירים בקפרנות הרגילה שלו, הודיע להם שאין להם כל סיכוי להתקבל לתיאטרון שלו. כישרון יש — אבל לא די הצורך עבור תיאטרון טאגאנקה היוקרתי. אצלי אין פרוטקציות, הכריז ליובימוב.

הריעה הכללית כחוגים אמנותיים במוסקווה היתה, כמוכך, שהאיש גמר. אין לו מה לחפש בברית המועצות, אחרי שפסל את ילדיו של אנדרופוב. אלא שתגובתו של ראש הקיג'ב הדהימה את כל הבהמה המוסקוואית, ידידיו של ליובימוב ואויביו גם יחד. אנדרופוב שיבב בגלוי את הגישה האמיצה והישרה של ליובימוב, הפך לידיד אישי קרוב שלו, הגן עליו במשך שנים ארוכות נגד כל ה'דאגובים הגדולים והקטנים, השורצים בכיורוקרטיה הסובייטית בהמוניהם.

הקאריירה של ליובימוב "הגמור" שיגשגה. למרות הספקות

בימא ליוימוב

מיכחנייכנסה קודמים לפרוטקציה

הגדולים בכשרותו האידאולוגית, הוא הפך שגריר מובהק של התיאטרון הסובייטי ברחבי העולם. התיאטרון שלו ביקר בכירות המערב, והוא עצמו, למרות שהוא דובר רוסית בלבד, הוזמן פעמים רבות לביים מחזות רוסיים מחוץ לגבולות ארצו. בימים אלה הוא שוהה בלונדון, ומעלה את החטא ועונשו של דוסטוייבסקי על בימת ליריק, וזכה לביקורות נלהבות של מבקרי התיאטרון האנגליים, הירועים בקפרנותם.

אלא שעתה, אחרי שקונסטנטין צ'רנינקו החליף את אנדרופוב המנוח, נשקפות לאיש התיאטרון הסובייטי סכנות רבות, והוא צפוי לעתיד עגום של פליט פוליטי.

בספטמבר 1983 העניק ליובימוב ראיון ליומון הלונדוני היוקרתי טיימס, שבו תקף בחריפות את הפקידים נעדריה השכלה המצנועים מחזות בברית המועצות. אירוע זה לא חרג במיוחד מהשיגרה. ליובימוב היה משוכנע שיש לו מעין חסות. לא רק קשריו עם אנדרופוב, אלא גם העובדה שהוא נחשב כאיש התיאטרון החשוב ביותר בארצו עתידת המסורת בתחום זה. יש המחזיקים לכת, וטוענים שהוא כיום הבימאי החשוב והמקורי ביותר בעולם כולו.

השבוע ריווח השכועון סאנדיי טיימס על ליובימוב אחר. מגינו הגדול נפטר, והמחליף, צ'רנינקו, איפשר לכיורוקרטים, שנואיינפשו של ליובימוב, לפטר אותו מתפקידו כמנהל תיאטרון טאגאנקה. הוא הפך פליט, והעיתונות הצהובה בבריטניה ריווחה, שהקיג'ב קיבל הוראות לחסלו. ליובימוב עצמו מכחיש את

תנועת השלום בגרמניה, שפעולותיה נגד הנשק הגרעיני הציטו את רמיונם של אנשי שלום רבים בעולם כולו. עומדת כנראה לפני פיצול ללא תקנה. במפלגת הירוקים קיים עתה רוב, שגיבש לעצמו סיסמה מפורשת: אמינות קודמת לאחרות. הירוקים, ובעיקר האישיות הבולטת במפלגה זאת, פטרה קלי, עומרים על כך שתנועת השלום כולה תתייצב גם נגד הצבת טילים סובייטיים בצ'כוסלובקיה ובמזרח גרמניה, ושתעמוד במרכז פעולות המהפכה נגד אמצעי הדרכי שהופעלו נגד תנועת השלום כגוש הקומוניסטי.

המפלגה הקומוניסטית במערב גרמניה, המונה, לפי ריווח בנירסטטיטטמן, 75 אלף חברים, היא פרוסובייטית ארוכה, ואין בה כל השפעה לאירוקמוניזם. בוועידת תנועת השלום, שנערכה בחודש שעבר בקלן, מצעו הקומוניסטים החלטה, שתדרוש את שיחרור המידי של 25 צעירים מיוזרח גרמניים, שנעצרו בהפגנה נגד הטילים הגרעיניים הסובייטיים. יצוין שהמיוזרח גרמנים

ירוקה קלי

אמינות קודמת לאחרות

הביעו התנגדות וזה גם לטילים האמריקאיים. מישפטם התחיל לפני שבוע, והם צפויים לעונשים חמורים.

המישלחת הקומוניסטית בוועידת קלן הביעה הזדהות עם מיוזרח גרמניה. אחד הנציגים טען, שהמפגינים נעצרו כהתאם לחוק, ואף הוסיף שכקומוניסט יש לו התייחסות שונה לחלוטין לשיטה הגלאית הנהוגה במיוזרח גרמניה. הקומוניסטים טענו, שהצבת הטילים הסובייטיים מהווה צעד הגנתי. המאזן את האיום האמריקאי לטווח ומונע מהאמריקאים לכצע, תוקפנות ידמים נגד ברית המועצות.

אחדות תמורת צביעות. 500 פעילי שלום, רובם ירוקים, עזבו בזעם רב את הוועידה. הם גינו בגלוי את הטנקיסטים. כך מכונים הקומוניסטים במערב גרמניה, בשל תמיכתם בפלישה הסובייטית לצ'כוסלובקיה — וטענו ששיתוף הפעולה עימם הוא בלתי ראשי. מנהיג תנועת השלום, ג'ז לינו, שהביע את צערו על הצורך לסחלחל מדיניות כדי לשמור על האחדות, הצדיק בכל זאת את גישתו, הרואה בשלמות מחנה השלום את חזות הכל. "בלי אחדות, אין כל ערך לתנועת השלום," אמר לינו.

צצה זה את רק הגבירה את הועם בקרב הירוקים, וחברים לאיקומוניסטים אחרים בתנועת השלום, המהווים בה רוב מוחלט. איאפשר לקנות אחדות תמורת צביעות כזאת, הכריז חבר הפרלמנט רולנד פוגט. "הכלואים במיוזרח גרמניה הם חברינו למאבק, ועלינו להגן עליהם בכל מאורנו. אין שום דרך צינייט בנושא כליכך עקרוני."

חובה לחברים במיוזרח. גם פטרה קלי סבורה, שאין להשלים עם כניעה לסחטנות הפוליטית של הקומוניסטים. היא מתנגדת באורח נחרץ לאמנת קרפלד, המגנה את הצבת טילי פרישנג 2, מבלי להוכיח כלל את המערך הגרעיני הסובייטי. קלי וחבריה מבינים, שהבעייה העיקרית שלהם היא המערך של ארצות הברית, ואין בדעתם לרכז את מאבקם בנושא זה. ההיפך הוא הנכון. הירוקים דוגלים בטקטיקות תקיפות ביותר, כולל איציות אורחי, ומבקשים להגביר את המערכה לגיוס חברים חדשים לתנועת השלום. בקצוות שלום נוצריות, המבקשות להצטרף לתנועה, מתנות זאת בשינוי הקו כלפי העצירים הפוליטיים במיוזרח גרמניה, שרובם קרובים לחוגים כנסייתיים. אם הקומוניסטים רוצים באמת באחדות ובהרחבה, הם יאלצו עתה לוותר, טוענת קלי, ואליה מצטרפים רבים אחרים.

מיספר האסירים הפוליטיים במיוזרח גרמניה מתקרב ל-100 אלף בניאדם, למרות הליבראליזציה היחסית במדינה זאת.